

Felvidéki Híradó.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Herczeg Szász Coburg-Gothai Fülöp Ö királyi fensége védnöksége alatt álló Szittnya Osztyának különye.

Előzetési ára:

Égész évre . . . 3 frt -- kr.
Fél évre . . . 1 . 50 --
Negyed évre . . . 80

VÖRÖS FERENCZ és NAGY ISTVÁN.

A lap elemleti részét illető közleményeket kérik Tur-Szt. Mártonba küldeni.

Megjelenik minden vasárnap.

Hivatalos hirdetések díja:

100 szög 2 frt., ezután minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Az új országgyűlés.

Nyomott hangulattal, nem azzal a tetszetős élénkséggel mint egyébkor alakult meg az új országgyűlés. Bizonyosan érzik a honatyák az őriási feladatok egész súlyát, mely az öt éves ciklus alatt vállukra nehezedik s azért foglalták el helyüket olyan el nem titkolható komolysággal.

A „ház“ megalakult. S a megalakult ház első eljénél újból Péchy Tamást illették, a ki már nyolczad-szor bírja a képviselőház bizalmának szakadatlan sorozatát. Péchy Tamás az új elnök el is mondta beszédében, hogy azt a bizalmat nem tekintti előlegnek a jövő évre, hanem tekintni mint nyolcz évi működésének legszebb jutalmát.

Péchy Tamást — mint embert és elnököt egyaránt jellemzi a jóság és komoly méltóság. Még az ellenzék árnyalatai is nyereségnak tartják, ha ő ül az elnöki székben, mert a tárgyalásokat olyan tapintattal és belátással vezetni senki nem tudná.

Azok az éljenek, melyek őt az elnöki székben fogadták a ház minden oldaláról egyszerre hangzottak fel s zálogát képezik annak, hogy az országgyűlés a parlamentarizmus méltóságát most is olyan szentnek tekintti, mint eddig s biztosítékul szolgál arra,

hogy a vérmesebb elemek is meg fognak hajolni az elnöki szó előtt, ha hevők messze ragadta őket.

Most már akadálytalanul megkezdődhetik a tanácskozás.

Néhéz idők járnak az országgyűlés fölött. A koronás király és a felelős kormány egyaránt aggodalmiasan emlegettek az ország szorult pénzügyi állapotát, mint olyant, melyet gyógyítani kell. Gyógyítani még pedig hamarosan és alaposan.

Tény, hogy a kulturális haladás ez utolsó ciklusok alatt oly mértékben emelkedett, hogy össze sem hasonlítható a régi állapotokkal. Ha tehát a terhek kétszerte akkorák is, ezen a gondolkodó agy soha sem fog főmunkadni.

Ma azonban a haladásban is elérte azt a fokot, a melynél már czél szerű a megpihenés. Ebben az állapotban, ha kissé megállunk s arra fektetjük minden erőnket, hogy az ország jüvedelmét a polgárság megterhelhetése nélkül szaporítsuk, akkor el fogjuk érni azt a régi törekvést, mely az öt éves ciklusra a kormány programjában is föl sem véve: a pénzügyi egyensúly helyreállítását.

A kiadások lehetőleg megszorítása s a minden téren lehető takarékosság! Ezek a jelszavak, melyekhez

hozzájárul a bevételek szaporítása olyan eszközökkel, melyek eddig kiaknázatlanok voltak. Ezek a dolháy és a szesz.

A regálék megváltása — állítólag — olyan művelet lesz, mely pénzügyi helyzetünkön egyszerre és rohamosan fog segíteni.

Van még egy pénzügyi reform, mely szintén eredménnyel kecsegtet. A vasúti tarifának észrevehetlen csökély — néhány krajezáros fölemelése.

Ezek a reformok a pénzügyi téren.

De lesz még egyéb sok teendő is. Társadalmunk reformja lesz ez, mely jötköny átalakításokat lesz hivatalba behozni korhadt közviszonyainkba: a jog és személyes szabadság megvédése s az állam tekintélyének emelése.

A külpolitikai helyzet egyelőre nyugodt. Nem fenyeget vesz sehonnan, mert a bolgár parázsra hamut kapartak a nagyhatalmak. Nem lehetetlen azonban, hogy olyan szél kerekedjék, mely azt a hamut széthordja a levegőbe.

S ekkor a szomszédok háza veszélyben fog. A szomszédok pedig mi vagyunk.

Azért résen kell lennünk.

A ház tegye félre a személyes

politikát s érdeke legyen csakis a háza érdeke.

A komoly parlamentarizmus a háza tekintélyének a jövőének sarkköve s azért legyen a ház komoly méltóság teljes s akkor minden baj minden vész — elvész.

Ünnepi beszéd.

Tartotta Dortsák Gyula a trstenai gymnasium igazgatója a király névnapja alkalmából.

Kedves tanuló ifjúság!

A magyar nemzet oly sok szép tulajdonsága között egyik diós jellemvonása, hogy hazáját mindenkor forrón szerette s koronás királyá iránt a leghódolabb hűséggel viseltette. Akármely lapján nyissuk is fel történelmünket, mindenütt tanubizonyosság találhatunk nemzetünknek koronás királyá iránti odaadó szeretetéről. De sem az előtt, sem azután, hogy Pozsonyban az örökké emlékeztető „Vitam et sanguinem“ elhangzott: a magyar nemzet szeretete és benső ragaszkodása uralkodója iránt nem volt oly erős, oly őszinte, oly határtalan, mint a mielyen, illetjük mi magyarok dícsőségesen uralkodó királyunkat, I. Ferencz József Ö Felséget azóta, hogy fölkenet fején viseli az első magyar király szent koronáját. Kárpátoktól-Adriáig zeng a hozsanna szeretett királyunk elé! És amikor a magyar nemzetnek csak alkalma nyílik szeretete nyilvánítására, lelkes örömmel ragadja meg mindenkoron.

Mi is, kedves tanulók, azért sereglünk most össze, hogy a mai nagy és em-

TÁRCSA.

A czéhekről.

— Irta: Dortsák Gyula. —
(Folyt. és vége.)

Zsigmond alatt történt tehát az egész országra vonatkozó első törvényes intézkedés a czéhekről, mint törvényesen elismert és szervezett intézményekről. E fejedelmek ugyan rendeli, hogy senki ne üzzön több mesterséget, mint a mennyi őt megilleti; senki a másikkal a keresetbe ne vágjon, hogy így kiki megkereshesse magának és övének a szükségesséket.

A czéhekre ez időben nagy szükség volt. Az iparosok oly körülmények közt éltek, a mikor t. i. a mesterségek becsét igen csökkent az általános előidőt. De a különös védelem nyújtásán kívül az ipari ismereteket fenntartására és terjesztésére nézve is jó hatású voltak a czéhek. Alapja volt a czéhi intézmények a kölcsönös védekezés és a kényszer szigorja. Amaz időben mindkettő nagyon helyen volt. A czéhrendszer erős felügyelet és szigorú ellenőrzés alatt állott. A czéhtörvényekben az előjáróktól való szoros függés, illemre való vigyázat, a munkában való tökély és pontosság, a betegek iránti részvét hangzottak. — A czéhi intézmények hazánkban fontos hatásuk volt annyira, hogy városaink kiválóbban országos jelentőséggel és eredeti rendeltetésükért való pártfogottsággal éppen a czéhi intézmény kifejlesztésével kezdtek bérni. Mig ugyanis eddigelé úgy a külföldön mint

hazánkban kezdetben védelmi szempontból, utóbb pedig a nemesség ellensúlyozásának eszközként czéljából emeltek és fejlesztettek a városok, addig Zsigmond alatt a városok önzéllé lettek, polgaraik pedig közjogi helyzetek szabad testületek, melyeknek az állam iránt voltak kötelességei, de voltak jogai is. Es e jogok megszerzésében és biztosításában hathatosnak tevékenykedtek a czéhek, melyekben a társulás által nyújtott előnyök folyton szaporították a tagok számát, úgy hogy több oly tekintélyre tettek szert, mely a városok azon kori tekintélyes állásával aránylagos volt. A czéhek mint a mesterségek üzésére egy előjáró alatt rend és erkölcsi szabályhoz szerint alakult testületek özszerge egy-egy városban az egész polgárságot képviselték s a városok állására nézve fő befolyást gyakoroltak.

A czéhekbe való felvételnél czéhadó fizetett. Ez a különböző czéheknél különböző volt. A mészárosok 10 szeben arany forintot fizettek, a sütők 6 forintot. Ugyannyi volt a czéhadó a cserző vargák és kovácsok czéheiben, mely utóbbiakhoz tartoztak a rézművesek, tésinalók, kerégyártók, kardészárosok és lakatosok. A szűcs, gypjuszóvó, kées czéheknél négy forintot fizetk czéhadó fejében; a keztyűs, kádár, takács, fazekás és szabóczéhek, czéhadó fejében 2 forintot szedtek, a kalaposok harmat, a költésfalók egyet. Ezen kívül valamennyi czéhnél két font viaszt, két akó bört s egy ebédet tartoztak adni a felvételre jelentkező a czéhekbeli tagoknak. Az egyes czéhek szabályai közt nevezetesek: a mészárosoknál egy orzot márhárt egy arany forintnyi

bírság s mesterségétől való felfüggesztés 4 hétre volt a büntetés. A sütőczéhekben az önkényesen elmulasztott sütés miatt az illető, szintén anyival büntetették. A tímárokban és vargáknál a rozsló kidolgozott bört a czéhmaster lefoglalta. A szűcsöknel valamely meghamisított müt a szeben s Miklós templom hasznára fordítottak. Azon kereskedők, kik egy végben a törvényesnél rövidebb és keskenyebb posztot árultak, azt elvesztették, a posztgyártókat, kik ily meghamisított méretű szövetet készítettek, elvesztették minden vagyonukat.

A czéhi intézetekbe idővel főleg Erdélyben a kereskedők is belésozódtak. Erdélyben mindenkinek, a ki a szászok kereskedésében részt akart venni, valamely czéh tagjainak kellett lennie. Később maguk a kereskedők is alkottak saját és pedig czéhforint egyesületeket. A czéhek az által, hogy az ugyanazon czéhbeliek egymás mellett egy tizedben laktak, vagy legalább árultak a piac egy bizonyos részén özszeresoportistva raktak le, részben a kereskedést is megkönnyítették s a kölcsönös védelmet pedig természetesen a kereskedő osztály tagjaira is kiterjesztették.

A czéheknek megalakulásuk időjében s általában a vegyes korszakban igen jó hatásuk volt. Az ipart biztosították, fejlesztették és tökéletesítették; az iparosok érdekeit védtek, tagjaikat a zaklatások ellen megvédelmezték. Erkölcset tekintetben is igen hasznosak voltak. Az erkölcsellen, igazságtalanságra, orzásra részegkedésre s más kihágásokra vétémült polgárok mint törvén meg kebelőkben, úgy azt sem, ki a városi előjárósnak parancsát megvetni, vagy

a közrendészet elleni vétséget elkövetni mérszdekend, ez által a polgárságot a sülyedés lejtője elől elvonta, erkölcsi érületet, a rendszeretett és a törvények iránti tiszteletét pedig fejlesztette. Az erkölcsi tisztaságra annyira figyeltek, hogy be sem léphetett a czéhbe a mesterember, bármily ügyes volt is egyébránt, ha csak erkölcsös voltóló bizonyítványt felmutatni nem volt képes. Belepote után pedig egy év alatt tartozott megmósnálni. Szóval a czéhszabályok az erkölcsi érületet hatalmasan építették és fejlesztették. Es valóban a történet legkevesébe sem vadolhatják a városi polgárságot rossz erkölcsökkel. Mennyire nem túrté a czéhkebeleiben az erkölcselenséget s mennyire megkívánta az élet ledettségét, jó példakere I. Mátyás korából Csizsár Márton esete, ki, mert házasságtöréssel gyanúsított nejétől elválni nem akart, kebelőlő kizárt. A czéhke jóhatása abban is nyilvánított, hogy az iparosokat a társadalmi életre és a szelidebb erkölcsök megkedveltetésére szoktatta.

A czéhek ez időben azért is számos előnyvel rendelkeztek, mert ekkor még nem voltak oly nagy számban a késoőbb minden megszabott s mindenre irányt rearszókoló szabályok. A melyek pedig voltak, azok nem csak nem nyomtak el az ipar szabad fejlődését, sőt ellenkezőleg, előmozdították azt. A czéhek által jelent meg a polgárság mint egységes és szervezett testület és alkotta a közeprendet a kényúr-nemes és a szolgá-pörné között. Azonkívül így lett a polgári rend a haladásnak tényezőjévé. A haladás ügye pedig eddig mostohán állt. A pör nem bírta, a nemcs szükségletenck tartotta a haladás terén való sérénykedést.

lékezetreméltó napon, Ő Felsége, szeretett koronás királyunk legmagasabb névvénne egyrészt a szív legmélyéből eredő hálalmait küldjünk az ezek Úrához, hogy Ő Felségét nemzetünk és hazánk javára bölcseséggel megáldva viruló egészségben megtartotta; másrészt, hogy a gondviselés malasztjainak teljét eszedezük Ő Felsége drága és áldás teljes életéről, végül: összerendeztünk ide, e tanterem falai közé, hogy öröm ünnepet üljünk a mi forrón szeretett Uralkodónk névnapja évfordulóján s kifejezzük imával, dicsőítő szóval és lelkes hönfidalalattalvaló hűségünkkel és ragaszkodó szeretetünkkel.

E dicső alkalmat, kedves tanuló, felhasználom némi történelmi visszatekintésre. Kérlek: figyeljétek! — Kifejténi a szót, hogy nemzetünk gondviseléséről rendeltetést tölt be e hazában évszázadok óta, véde az európai civilizációt a barbar áradatok ellen, másrészt jól közevítette a nyugati kultúrát keletre néve, azután így folytatja: —

Néhány év csak, és a magyar nemzet magasztos ünnepet fog ülni. Meg fogja ünnepelni Szent István birodalmának ezredéves fennállását. Mily sokatmondó szavak! Van-e magyar szív e hazában, mely hangosabban ne dobogna e nemzetbologdoltó nagy ünnepéről való megemlékezésnél? Százados harcok, tatár- és török-dúlás, pártviszály és polgárháború dacára él e nemzet e hazán. S míg Magyarország, az a szép haza, melyet a fejedelmi bércetek, a Kárpátok fellegekbe nyúló ormái ékesítenek, s tércid pedig az országos nagy folyam árja szeli, mondom ez a szép haza, Szt. István állama erőben gyarapodva egy szebb jövő felé fejlődött: addig ezen évezred alatt igen sok egykor hatalmas, világverő ország és nép letűnt a történelem színpadáról. Megsemmisült, kihalt magányra.

Mi élünk, ami hazánk virul. Adja Eg, hogy viruljon sokáig, viruljon addig, míg az öreg föld, hátán embert hord.

De nagyra fejlődni továbbra is hazánk és nemzetünk csak akkor fog, ha követjük őseink sok nép és dicső erényei között főleg a vállalhoz való kitartást a munkásságot, a hazaszeretetet s a koronás király iránti hűséget és forró ragaszkodást. A vallásosság bologdoltó és megnyugvást nyújt, a munkásság művelteté és vagyonosság tesz, a hazaszeretet nagy tettekre és dicső erényekre segít, a király iránti odaadó hűség pedig mindnyájunkat egyesít a trón és haza szolgálatában.

És ki volna méltóbb a legforróbb szeretetre, dicsőösösen uralkodó koronás királyunknál? Ő az alkotmányos fejedelmek dicső mintaképe! Minden törekvésért szeretett hazánk javára s népe bologdoltására fordítja! Emeljük hát szemünket a magas égre és

kérjük jó Istenünk áldását szeretett királyunkra, királylányokra s a fenséges trónörökösre és családjára. A magyarok Istene óvja, tartsa, bologdoltsa őket nemzetünk javára és szent vallásunk üdvére!

Éljen a király!

Nyílt Felhívás.

Általános a panasz a magyar szépirodalmi és tudományos könyvek csekély kelendősege felett és ez a panasz első sorban sújtja a hazai kaszinókat, olvasóköröket és más művelődési céllő alakult társaságcsületeket, melyek hivatásukhoz képest a magyar nemzeti érdekeknek és így első sorban a magyar nemzeti irodalomnak apólói és terjesztői lehetnének. Jól tudjuk ugyan, hogy nem egy magyar kaszinó pénzügyi állapotához mért áldozatkészséggel szavaz meg évenként, néha tetemes összegeket magyar könyvek vásárlására. De tény, hogy mintegy két ezer társas egylet közül hazánkban alig öt száznak van könyvtára és tény, hogy e könyvtárak között is igen sok egyszerűen kislejtett ajándékművekből avagy ügyes üzérkedő által terjesztett szenzációs fércregényekből és hitvány fordításokból áll; így könyvtárak tehát, mely nemcsak nem oley meg hivatásának, de gyakran a közlést, sőt a közérkölcösiséget is megmélté-lyezni képes.

A magyar Irók és Művészek Társasága tárgyalás alá vevén ezt a komoly kérdést, az alulirt bizottság által jelen nyílt felhívást intézi a hazai kaszinók és olvasókörök t. Előköszeghez, hogy figyelemmel a könyvtárak alapításának és kezelésének nagy fontosságára, emléktessze őket a hazai kaszinók nagy alapítójának, Széchenyinek czéltzatára, ki nem, mint a magyar kaszinók jelentékeny részéről ma is elmondhattuk, »politizáló mokraköröket vagy épen kártyabarlangokat« akart teremteni ez intézmény-nyel, de a ki tudta, hogy jól vezetve ez első sorban a közművelődési érdekeit szem előtt tartó társaságcsületek nemzeti létüknek erős oloszpaivá lehetnek. A művelt nyugat-európai nemzeteknek; az amerikai Egyesült államok nagy köztársaságában a hatalom alapját a művelt társadalom képezi és e műveltséget a jól szervezett és min- denütt felaltalható társaságok és a nyilvános közönyvtárak fejlesztik leginkább; ön-tudatosan és hathatós erővel egiszítve ki azt a népevelő hatást, melyet nálunk még csak az iskola, az éretlen gyermekek érde-keket szolgáló és a fejlődésre képes és munkabíró ifjak nagy zömét már cserben hagyó iskola végez.

(Folyt. köv.)

MEGYEI ÜGYEK.

Turócziármegye bizottsága f. hó 11-én közgyűlést tart Tárgeorszozat:

1. Alispáni jelentés.
2. Közmunika és közlekedetükni miniszteri leirat a hadászati utvonatoknak megyei kezelésben való hagyása iránt.
3. Szepes vármegye felirata a betegapó-lási költségeknek országosan leendő kezelése iránt.
4. Zólyom vármegye felirata a közcsügek adóügyeinek ellátása czéllő alkalma-zandó külön állami csükek felállítására iránt.
5. Zólyom vármegye felirata országos lennelzalap és országos lennelházak felállítására iránt.
6. A számonkérőcsükek jegyzőkönyve.
7. A helybeli alsóbbfoku iparos tanoncz iskola 1886/7. tanévi értesítje.
8. A legtöbb adót fizető megegyebizott-ságtagok 1888 évi névjegyzéke.
9. Ruttkay Sándor és Záborszky Adolf szolgabíráknak folyamodványa fizetés fel-melés iránt.
10. A 1888-ik évi megyei költségvetés.
11. Hercz Adolf kerveinye a sósállítási szerződésnek meghosszabbítása iránt.
12. Közcsügi előírnyzatok és számadások.

HIREINK.

Árvából. Király Ő Felsége névnapjának ünneplése Tszegénia. Október 4-ét, mint Ő Felsége névnapjának évfordulóját Tszegénia mezőváros loyális közönsége s a trsztemi kir. kath. gymnasium tanárkara kegyelettel ülte meg. D. e. 9 óra-kor a r. k. plébánián templomban ünnepléses hálaladó isteni tisztelet tartatott, melyen fő- tiszteledő Pironczak István plébános fényes segédlettel celebrált. Az ünnepi szent misén jelen voltak: a kir. járásbírócsügi, a szolgabíró hivatal, a kir. kath. gymnasium tanárkara és a tanuló-ifjúság, Tszegénia előjárósága, s helybeli ügyvédikar, a járási orvos, s megyei erdőgondnok, a körjegyzők több kerte-letből, számos r. k. tanító és nagy számban ajtatos hívők. Az isteni tisztelet végeztével a gymnasiumi ifjúság tanáraival az intézet felidiszített rajztermébe sereglett, hol kegye- léses iskolai ünnepeket tartottak. A tanuló if- júság kardalával vette ez kezdetét. Kölcsé-nyöl a »Hymnus«-t, Erkel örökké nép melo- diója szerint adták elő, Perényi Ferencz r. tanár vezetése alatt lendületesen. Erre Dört- szky Gyula, igazgató ünnepi beszédet tartott, (máshelyen szösz szerint közzölük: Szerk.) melyet mikor így végzett: »Éljen a király,« a tanárkar lelkes éljenzésére az ifjúság három-

szoros »éljente« hallattott. Bejevező a »Szó- zat«-ot énekeltek el a tanulók, mivel a szép ünneplés, melyre a szülők és s. állásadók is meghívottak voltak, véget érte.

A »Tátra« felső magyarországi bank részvénytársaság f. hó 13-án, esütörtökön délután az alsó-kubini takarékpénztári épü- letben közgyűlést fog tartani a helybeli ta- karékpénztár átvétele ügyében.

Reviczky János folyó hó 2-án hosszas szenvedés után 70 éves korában meghalt Alsó-Kubiban. Az elhunyt fiatalabb korában több hivatal tisztviselője, a Bach korszakában megyei hivatalnok volt. Egész életén át nagy kedvelője és buzgó művelője volt a természetudományoknak, úgy a gyümölcsfatermesztés körül szerzett érdemeiért legfelsőbb helyről érdemkeresztet lett ki- üntetve. Daczára annak, hogy a fatenyésztést jól érte, sokszor ott vágta a fát, a minél következménye az volt, hogy öreg napjait — elhagyatva, hivatal és foglalkozás nélkül tengődve töltötte. Néhány évvel ez- előtt tudományos körökben élénk emcszere- rére adott alkalmat a fenyszó gróflő másné- lütt tudományos körökben élénk emcszere- rére adott alkalmat a fenyszó gróflő másné- lütt nézetei. A fenyszó tudvalevőleg 5 mm. hosszú bogár, mely rendszeren májusban a fenyszóba furja magát a hol a kérgét átrágva a hánsgis halad, ott föl és lefelé ha- ladó meneteket készít, sokszor milliónyi számára is elszaporodik és azért az általános veldemény szerint egész erdőköt képes kiir- tani. Odvas, levágott fákat jobban kedvel mint ép törzseket, azért összefogódása és kipuztatása czéllőből néhány fát, sőt erdő- részleteket is szoktak kivágni, úgy nálunk mint külföldön, s azokat a galayakkal együtt a földön fekvő s heverve hagyják, ezekben legzsevisebben fészkelik be magukat, így azt- an kiirtják. Reviczky evvel szemben azt ál- litotta, hogy a fenyszó soha egészséges fába nem fészkel be magát, hanem csak az elhalt, odvas, korhadó fákat keresi föl, te- hát a fenyszó semmiképpen sem ártalmas. Állításának érvényre való emelése czéllőből arról szölő értekezleteit az országgyűléshez, tud. Akadémiahoz, s selmecci akadémiához, a német és orosz akadémiahoz nyujtotta be. Positív megoldást azonban a kérdés még mai napig sem nyert. Reviczkynek utóbbi időben csak az volt az egyedüli ideája, hogy a fenyszóruól való állításai, ha életében nem is, de halála után bizonyosan győzelmet fog- nak aratni.

Alsó-Kubiban f. hó 11-én a közösi hadseregbeli, 23-án pedig a honvédség- belitartalékosok számára ellenőrzési szemle lesz.

Liptóbol. Liptómegeyében a Vág- folyón két új hidat építenek. Az egyiket Kis-Olaszi és Demecsény között, a másikat Rózsahyegen. Ez utóbbi vashid lez s a munkálatokat Komor Arnold királyi mérnök már meg is kezdte, úgy hogy a hidatavasz- márr valószínűleg elkészül. Őhajándó a gyors- ságát a másik hidra nézve is, mert a mostani már oly rozoga állapotban van, hogy csoda, ha egy-egy beleütődő tutaj magára nem dönti.

Zólyomból. Huszág h Dániel, zólyomi ügyvéd a mult hó 30-án ünnepele 50 éves ügyvédi jubileumát, mely alkalma- ból a beszercebányai ügyvédi kamara kül- döttségileg üdvözölte, majd pedig délben a városi szállóban bankett volt tiszteletére.

Lazarovich Imre, beszercebányai főszozolgabíró Libetbánya diszpolgarává választotta.

Sevcsik Gáspár, zólyomi kir. aljár- bíró eljegyezte özv. Hancsok Árpádé örölgyet.

A garami csendőrség egy különös »fogasztási egyesület«-nek jött nyomára. Ugyanis a zólyom-lipesi és garami hegyeken nyaraló juhászok kilencz f. cinkos vezetése alatt, az e vidéken nyaraló marhákból éve óta rendszeresen több da- rabot ellopott, azokat levágta és a hússal megosztotta. A csendőrségnek sikerült e derék egyesületnek főczinkosait összefog- dosni s őket a nagy-rözei járásbíroságnak átszozoltatni, ahol bizonyára meg fogják keseríteni nekik a lopott pesenye utóizét.

A zólyom megyei gazdasági

A czéhek felszabadíták a szellemet, védtek az erkölcöket, a természetés eszöközt töké- letesítették s az ipart s kereskedést emel- ték, a vagyonosodást gyarapították.

Idővel azonban a czéhek sok oly jel- leggel ruháztak fel, melyek az ipar sza- bony kifejlesztését elnyomták, a versenyt meg- ölték, a tehetőséget formához kötés által sok- szor lehetetlenítették. A 17. és 18. század- bau már annyi fonáság tapadt a czéhintéz- ményekhez, hogy azok valódi nyüge és átka voltak az ipar és kereskedés ügyének. A czé- hekre addig szükség volt, míg az iparosok elnyomatásban szynlettek s az ipar kezdel- lenyes állapotban volt. A későbbi körülmé- nyek között azonban, mikor a polgárság teljesen szabad volt; midőn a honvédelmi rendszer megváltoztatása által a hadi zakla- tásoktól megszabadult; a mikor már a besce- mérő előlélet kivesszt, a technikai ismeret- tek pedig oly elterjedést vettek, hogy nem lehetett félni azok teledésbe menésétől, az ily körülmények között a czéhrendszer a maga számára és mindenre irányt reáerőszo- zoló szabályaival valódi átka volt az ipar- nak s megölője minden haladásnak, mert kiárta és lehetetlenítette a s a b a d v r s e n y t, a gyári üzemet, a produktív erőt pedig megköttötte. Mikor a czéhek biztos- ságban érezték magukat, az ö n z é s é s e y e d á r u s á g i szellem bilencesít azo- kat magához. Az önzés nagy fókának pé- dája, hogy a mezei lakosoknak tiltott volt mindenféle mesterség üzése; a földmivelő ellenben köteles volt természetményeit a vá- rosbelieknek eladni; sőt több helyen nem

is volt szabad gabonát eladni a városi pia- czon kívül. A czéhrendszer nagy hátrányai különösen akkor mutatkoznak, a mikor az önzés és egyedáruság szelleme erősebben fogta el czéhieneket. Az önzés megölte a tesztületi szellemet, az egyedáruság lehetetlenít- tette az ipar felvirágzását. A tesztületi szel- lem hiánya ritúl mutatkozott a czéhből való kirekesztésekben egyeseknek a munkától való eltiltásában. A czéhekbe csak terhes és lealacsonyító feltételek által lehetett be- jutni. A tanonczok és legények éveit túhúsoz- szaak voltak, tekintet nélkül az egyesek ügyességére vagy fogkönyöságára; már pe- dig az igen kényelmetlen volt s a haladási szellemet leszorították. Az árák önkényesen határozattak meg, a más városokban vagy a külföldön készült áruk kitiltattak. Meg volt szabva a tanítványok és legények száma. A mesterségre való jogosítást apáról fiúra örökcsügeképpen szállott, bizonyos rendez- hez költe, vagy pedig házasságkötések által bizonyos családok maradt. A czéhgyül- lésekben elharapódzott a mértékeltetés és erkölcstelenség. A remeklés megnehezítettett, annak megbírálásánál vagy visszavetésénél ön- kény gyakorlatot. Vaskalaposság (p. o. a legénynek nem volt szabad mestersél sé- tálni) irgység és kaszt szellem fejlődött ki városainkban el annyira, hogy nagymérvű vizsкаléseik a törvényhozás figyelmét is magukra vonták. Töménytelenek voltak a czéhek üres szertartásai és formáságai. Egész sora volt a legkárosabban ható fonáságok- nak. A mesteri jog, a czébbe felvétél alkalmával történni szokott nagy hiábavaló köl-

egyesület szeptember hó 26-án tartott közgyűlésén pénztárnokká Ifj. Tichy Samu választotta meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szülő Goza kir. tanfelügyelő a köz-művelődési kongresszusra Budapestre utazott.

A török-szt.-mártoni közép kereskedelmi iskola növendékei a magyar irodalom művelése és szakbeli ismereteik gyarapítása czéljából a mult évről tagjai alkalmakkor a mult vasárnap ónképzőkört alakítottak. Alkotmányos jogaitak, hogy egymás közül tisztviselőket válasszanak, a legnagyobb komolysággal gyakorolták. Az irodalmi ülések vezetését Révész Lajos, a francia és német nyelvi, valamint a kereskedelmi ülések vezetését pedig Szilágyi Aladár vállalta el.

A helybeli korcsolyázó egyesület tere a nyáron át tetemes költséggel kiásatott s így a télen sokkal nagyobb jegünk lesz, mert a víz nem fut le róla. Nagyon kívánatos lenne, ha az egyesület azon tagjai, kik még a mult évről tagsági díjajukkal hátrálékban vannak, e hátrálékot kifizetik, mert az egyesület csak így tehet eleget a tagok kényelmének. Mint halljuk, e tételre állandó bődét is fognak építeni.

Jegyzőválasztás. A Striss Sándor halálával megüresedett szemesnyai jegyzői állás betöltésére holnap lesz a választás. Ugy halljuk, hogy Vladár Imre tör. prónai jegyző és Kossuth Győző pályáztak.

A törözi jétekon négyesület folyó hó 16-án a megyéhez termében tartja évi közgyűlését.

A Nádoridő Noviny tegnapi száma egy forméves cikkeket hoz azon alkalomból, hogy egy Szakolczi Mária nevű leány gyermekük miatt Szegeden a törvényszék elé állították. Tudni kell, hogy a leány azok közül való, kiket az 1874. évi kolera idejében, miután szüleit elvesztették, hogy megmentésük a nyamortól, az alföldön helyezték el. A nevezett lány ismeretes a fia (?!?) intenciójára a szerencsétlen leány esetéért a magyarokat teszi felelőssé s ilyen módon iparkodik a testvérét szeretet apolni. Hogy a tör. nemzeti sajtó a tőp nép között a magyarok elleni gyűlöletet rendezesen szítja, arra már régen rá mutatunk, de hogy egy ilyen esetből is tökélet csináljon, annyira még sem hitünk képesnek.

Kivándorlás. A rutkai csendőrök e hó 2-án 19 utlevél nélküli kivándorlót tartóztattak le. Ezek között volt zemlenygyei 5. szepes megyei 4. abaujgyei 4. sáros megyei 6. Találtató náluk 1990 frt.

A magyarhoni egyet. év. gyámintézet folyó hó 8-10-ik napján tartja Losonezon XXVII. évi közgyűlést Radvánszky Béla elnöklése alatt. Ugyan ekkor lesz a losonezi ev. négyesület 25. éves fennállásának diszülése is.

Okolasul. Tudomásunkra jutott újabb, hogy egyes kihágásoknak, melyeket a mult folyamán több selmezi akadémiai hallgató elkövetett, nagyon szomorú következményei lettek. Az illetékes bíróságok szigorúan járnak el különösen a hatóság elleni erőszak elbírálásánál. Így esett meg aztán az, hogy egyes kihágások, melyeket a selmezbányai rendőrség 10 frtban marasztalt el, s melyek felelőssége folytán a felsőbb bíróságok elkerülték, ott vétségek minősíthettek s elkövetőikre ehhez mérten hozott az ítélet. Miután az ilyen gyűlöletes hosszabb időt vesz igénybe, annak a veszélynek vannak a kihágók kitéve, hogy a törvény keze ép akkor sújtja őket, mikor már hivatalban vannak s így állásukba is kerül a meggondolatlan lépés. Azért hozzuk fel éppen most az iskolai évkezdései ezeket, hogy ama három ifjúnk sorsán, kik fölött most a Damokles kardja függ; minél többen okuljanak. Tettük ezt, mint az ifjúság baráti.

Körmöcbányára vezett kutya tévedt valamelyik faluból a héten. Szerencsére jókorán észrevették s agyon löttek, mielőtt ártáthott volna. Ez egyszerűen alkalom szolgált a város derék és erélyes rendkormányának, hogy szigorúan végrehajtsa már előbb kiadott, de figyelmen kívül hagyott rendelkezését a szajkóvarakat illetőleg.

Körmöcözön az ebek most mind szajkóvarakkal járnak.

Zníóvaraljáról írják lapunknak: A Zníóvaralja és Szlován közötti országrét mentén fekvő halastavaknak birtkosát egy magánosan álló oszlopra szegezett tábla hirdeti a következő felirattal: „A m. kir. egyetemi közalapítványi haltenyészet. Hosszu idők óta daczol már az időjárás veszélyességével, egyáltalán a természet mindennemű különfolyásai nem voltak képesek őt eltántorítani azon hitvátsában, hogy a mellette elmenő idegenek he ne mutassa és ne tudassa vele, miszerint a zníói uradalomnak itt van a haltenyésztője, és íme pajkos gyermekek gonoszágára által — habár szakáll és bajszúval — az eső által itatott földet borított be és nem csak a feliratot viselő táblát olvasatlanná tették, hanem annak büszké tartója, az oszlop sem kerülhette ki bizonyos tót személyeknek neveltség bűzjátát.

A magyar dalegyesület. A török-szt.-mártoni magyar dalegyesület a nyáron tartott közgyűlésevel működését felújgázttette, mert az egyesület karnagya, Boldis Ignác lemondott. Ma már itt lenne az ideje, hogy ha van benne még életszóra, az egyesület adjon magáról valami jeit. Sajnálatlaltaljuk azonban az ideig a közonyt s attól tartunk, hogy e szép hitvátsú egyesület bevégezze pályafutását. Ha ez csakugyan így lenne, szegénységi bizonyítványt adnánk ki magunkról s egy kapesot szakítanánk szét azon lánézból, mely társadalmunkat összeköti. Akik emlékeznek még arra, hogy hány kellemes órát szerzett mindnyájunknak a dalegyesület, lehetetlen, hogy olyan könnyen jomondjanak arról s azért szeretik hinni, hogy még lesznek lelkes férfiak, kik felkarolják a dalegyesület ügyét és személyes közreműködésükkel, buzditásokkal belépésre lelkesítik azokat is, kik eddig közönyvel néztek az egyesület működését s kiknek támogatását joggal elvárhatja új hazafias törekvésű egyesület. Így, azt hisszük, az egyesület volt buzgó karnagya bokros leendő daczára is kezébe venné a vezést.

Lóves a vasuton. A rutkai-kassai vasutvonalon e hó 4-én délután, mikor a vonat Kralovány állomás közelébe ért, egyszerre lövés hangja riasztotta fel az utasokat. Egyik negyedik osztályú kocsiában egy Amerikából haza tért sárosi munkás ült, kinek zsebében töltött pisztoly volt. Egyszer, amint zsebkendőjét akarta zsebéből kivenni a pisztoly kiesett és elsült. A lövés két munkásnál talált, kik Budapestről Liptómezőgye utaztak. Az egyiknek bal karja felső részét találta, a másikat pedig csípőben érte. A megsebesülteket Rózsahegyben ápolás alá vették, hol dr. Duschnitz Frigyes részései őket az első orvosi segélyben. A sebek ugyan nem veszélyesek, de azért a munkást elfogták. A vonat ez által 20 perczet késétt.

Özet fogtak a napokban Turánban. A szegény állatot bizonyosan a kutyak kergették a túlsó oldalról keresztül a Vágon s annyira elfáradt, hogy meg hagyta magát fogni. Miután suta volt s ezeket nem szabad vadászni vagy elfogni, szabadon eresztették.

Az ellenőrzési szemle a közös hadsergebeliek részére városunkban tegnáp és ma volt, a honvédek részére pedig szerdán lesz.

Fegyelmi eljárás. Szalva Karoly kleinózi tanítónak, a „Domovoy Kalendar” szerkesztő kiadójának ügye az esperesség előtt már folyamatosan van. A Medvezky Sándor esperességi ügyész által Ruthényi Béla esp. törvényszéki elnökhöz beadott keresetével a hivataltól való elmozdítást kéri a vadlótúra büntetésül alkalmazni. Ez ügyet e hó 6-án tárgyalta Budapestben az egyetemes gyűlés s Mudron Pál és Dula Máté védelme daczára a kerületi gyűlés a vád alá helyező háttérzetet helyben hagyta.

IRODALOM.

Jókai Mór újabb regényeinek Révai testvéreknél Budapestben (IV. Váci-utca 11. sz.) a megjelölt füzetes kiadásából és pedig a most folyó „A három köfejték” regényből, megkaptuk a 6-8. füzeteket. Mi, a kiknek asztalán halomszámra gyülik össze az újabb kiadványok minden neme,

mi, akik a nyilvánosságot ellenőrző hitvátsúkhöz épest tudomást veszünk mindenről és örömmel emlékezünk meg nemzeti életünk, kiváltképen irodalmunk minden újabb mozzanatáról, soha nagyobb lelkesedéssel nem teljesítjük feladatunkat, mint a midőn oly állatúra hívják fel figyelmünket, melynek legbuzgóbb pártolása erkölcsi kötelességünk lenne akkor is, ha nem a nagy közönség érzelmeinek szószólói volnánk.

Ísmételten megjegyeztük már, hogy Révai a testvérek Jókai regényeinek füzetes kiadása által oly érdemeket szereztek maguknak, melyek felett nem lehet egyszerűen naprendre télni. A sok selejtes füzetes vállalat mellett, a sok hangzatos címek alatt és csábító ígéretek mellett gyakran a legújabb irodalmi műfajt csempészik be, a hol épen kiváló gondot kellene fordítani a szelgletl táplálásra, korszerűs-írónk regényeinek füzetes kiadását nem lehet eléggé megbecsülnünk. Irodalmi viszonyaink folytán túlságosan drága kiadványaink között megbecsülhetetlen az, hogy épen a legnagyobb író műveit szerezhettük be a legolcsóbban. Pár füzetből csakhamar vaskos kötet válik és a lassankint megszerzett kötetek észrevétlenül bár, de gyorsan gyűlnek. Alig három éve még, hogy e nagyszerű vállalat megindult és már körülbelül husz kötetre megy az így megjelölt Jókai-regények száma. És a mi a legörvendetesebb, ily módon azok szerzik meg Jókait, a kik mivel nemcsak könyvpolcaikra állítják, de el is olvassák. Elvezik, gyönyörködnek bennük. — A most folyó regény egyike a legremekbbr alkotásoknak, minden egyes füzet új szépségeket tár fel belőle. — Az egyes füzetek ára 20 kr. és legelőszörűbb az előfizetési pénzeket egyenesen a kiadóhivatalba küldeni.

Közgazdaság.

Tisztelt Szerkesztő úr! Egy negyed százados fardarózásiannak gyümölcsös-üzeméről az 1880 ki országos fagnak, nikor 1500 csemetét elfogyott; újra kezdve, gyümölcsfám e év terméséből kiállítást rendeztem, mely a folyó hó 17-til megsemmelődött. A kiállított gyümölcs leginkább téli körte fajok és egy néhány alma faj szinte téli, összesen az évi termés 87 fajtában van kiállítva. Az októberi fajok hóban, a többi hónapok gyümölcse az illeto hónapokban kostonak.

A kiállítás házámban Laszlofalván van, minden gyümölcs kedvelő nagyon szivesen látott.

Velits Alajos, közgazd. előadó.

Szerkesztői üzenetek.

Körmöcözre. Bene. Az ígért szép szó! Alsó-Kubinban. Ugy kérjük beküldeni, hogy legkésőbb pénteken megkapjuk. J. B. Hat Stubnyán már semmi sem történik?

B. K. Liptó-Szt.-Miklós. A szives meghívást köszönjük, de nem lehet, mert lehetetlen.

HIRDETÉSEK.

Intelligens gyének mellék foglalkozást kapnak, mely naponta 2-3 frt jövedelmet hajthat és egész nyílvét bármily állást egyének is elfoglalhatják e foglalkozást, mely nem sorjáratlyeg vagy kereskedelmi cikkek kolportálásából hanem hazafias és politikai természetű, igen érdekes műveket (általunk közlendő) könnyű módon való terjesztéséből áll. Bővebb értesítést ad: Noszlogy E. Budapest IV. lövész utca 5.

Arverési hirdetések.

Alulrt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zníóvaraljár kir. jar. bíróság 2074 számu végzése által Dobranetzky J. és Konstat Couiri kereskedők, Volko

szül. Pasztoresek Mária, kk. Volko György gyámjánya ellen 767 Rtb. 6 kop. tőke. ennek 1882. év december hó 26. napjából számitandó 6 s 4/10-ek kamattal és oddig összesen 64 frt 49 kr. perkiutseg és 10 frt 90 kr. végr. költség köveletét erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 389frta berrült 1-14 tétel alatt különféle szobahatargy, 2 hó, 2 lövészszám, 19 dró anyonyul, 11 dró borsány, 1 szad, szeker, 3 kis és egy nagy sörtes, 1 telenből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladattak.

Mely árverésnek a 2179 1887. számú kiküldött rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Loszálóban a paraszti lakóház szék-közlésére 1887. év október hó 20. napjának d. e 10 órára határidőül kibízték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legutóbbt ígérőnek becsaron áll is eladatni fognak.

Kelt Zníófn 1887. év Októb. hó 5-án.
Szilber,
kir. bírósági végrehajtó.

636 v. szám
1887

Arverési hirdetésny.

Alulrt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a besztorezbányai kir. járásbírószék 3183 1887 P. számú végzése által Klein Jakab javára Beck Ede ellen 107 frt tőke, ennek 1887. év Julius hó 1. napjából számitandó 6 s 4/10-ek kamattal és oddig összesen 31 frt 95 kr. perkiutseg köveletét erejéig elrendelt kibíztási végrehajtás alkalmával bíróság felbi a lefoglalt és 936 frta berrült szobahatargy, fapnekb stb. hó álló ingóságok nyilvános árverés útján eladattak.

Mely árverésnek a 3630 1887 P. számú kiküldött rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Besztorezbányán illetleg Salfalván leendő eszközlésére 1887. év Október hó 28-ik napjának délelőtt 10 óraja határidőül kibízték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legutóbbt ígérőnek becsaron áll is eladatni fognak.

Az előirvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerínt lesz kifiztetendő.
Kelt Besztorezbányán 1887. év Október hó 5. napján.

Jurány Adolf,
kir. bírósági végrehajtó.

583
1887 számú

Arverési hirdetésnyí kivonát.

Az alsó-kubini kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy m. k. államkincstár végrehajtónak, kik: Hudec Blaha Kristina s Bakos János végrehajtást szenvedő elleni 1 frt 20 kr. eszményi bílyeg és járuléktól iranti végrehajtási ügyében a rozsalyai kir. törvényszék (az alsó-kubini kir. járásbírószék) területén lévő Chlebnic községben fekvő a chlebnieki 198 sz. tjkvben A. 1 132 nr. ralla 2—101 s. az. a foglalt kisk Hudec Blaha Kristina nevére egészben, és a chlebnieki 495 sz. tjkvben A. 1 160 nr. ralla 1—40 sz. a foglalt Bakos Janus nevére egészben írt ingatlanokról az árverést 370 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887 év November hó 30-ik napján délelőtti 10 órákor Chlebnic község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékat vagyis 37 forintot készpénzben, vagy az 1881-ik LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 év nov. 1-én 3333 sz. a kelt országgyűlési értekezlet 8 §-ában kieltölt övadékekese értékpapírral a kiküldötti kezelési teleni vagy az 1881. LX. törvényekik 170-ik §-a értelmében a bántápnének a bíróságnál elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismernyvet árszolgálatni.

Kelt alsó-kubinban 1887 év Augustus hó 16-ik napján.

Alsó-kubini kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
Csilaghy,
kir. aljbíró.

1167
1887 számú

Arverési hirdetésnyí kivonát.

Az alsó-kubini kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ecsényi Mavér végrehajtónak Tauszer Abraham örökös végrehajtást szenvedő elleni 600 frt tőkeköveletét és járuléktól iranti végrehajtási ügyében a rozsalyai kir. törvényszék (az alsó-kubini kir. járásbírószék) területén lévő

